

فن کلیدی در بالابردن مهارت ایده پردازی

روش های متعددی برای افزایش خلاقیت وجود دارد که با استفاده از آن ها، می توانید پذیرای ایده های جدید باشید و مهارت ایده پردازی و توانایی حل مسئله خود و گروهتان را تقویت کنید. در این مطلب شمارا با ۸ فن یا تکنیک آشنا می کنیم که با پرورش خلاقیت در ذهن شما و افراد گروهتان بهترین راهکارهای ممکن را برای هر چالشی پیش روی شما می گذارند.

۶. بله و...

ترفند «بله و...» از دنیای تئاتر بداهه (Improvisational Theatre) سرچشمه می گیرد. گروه ها می توانند این روش را برای توسعه خود به خودی ایده ها به کار بگیرند. ترفند با یک کلمه، عبارت یا مفهوم واحد شروع می شود. سپس، اعضا با پاسخ «بله و...» همان گفته اصلی را گسترش می دهند. از آنجا که این تمرین از عباراتی مانند «بله، اما...» - که باعث محدودیت می شود - جلوگیری می کند، ایده های متفاوت دیگران امکان طرح می یابند. وقتی اعضا متوجه شوند با بیان ایده های خود، قضاوت یا اخراج نمی شوند، با آرامش بیشتری ایده های خود را با دیگران به اشتراک می گذارند.

برای نمونه، اولین نفر می تواند با این جمله شروع کند: «هدف ما بهبود سیستم مدیریت نهایی است.» نفر دوم می تواند این را به ایده اولیه اضافه کند که: «بله، و ما می توانیم سیستم مدیریت فایل خود را با ایجاد صفحه گسترده ای برای ردیابی سوابق بیمار بهبود ببخشیم.» در این روش اعضا تا زمانی که از ایده های راه حل های پیشنهادی راضی شوند، به ایده پردازی ادامه می دهند.

اعضا به کمک ترفند وارونه سازی، پرسش مربوط به یک مشکل را می گیرند و سپس آن را وارونه می کنند. مثلاً گروهی می خواهد میزان ترک خدمت کارمندان را کاهش دهد. اعضا در این تمرین می پرسند «چگونه می توانیم میزان ترک خدمت کارمندان را افزایش دهیم؟» گروه با پاسخ به این سؤال، عواملی را می یابد که به این چالش کمک می کند، مانند به کارگیری فرهنگ منفی در سازمان یا پرکاری کارمندان. این پاسخ هانشان می دهد که چه کارهایی نباید انجام شود و اعضا قادر می سازند تا راه حل هایی پیدا کنند که عوامل مؤثر بر نرخ ریزش کارکنان را کاهش می دهد و میزان ترک خدمت کارمندان را پایین می آورد. آن ها در این سناریو می توانند بر کارهای قابل مدیریت، تمرکز کنند و یک محیط کاری مثبت تر پیدا آورند.

روش نتیجه نهایی ایدئال در هر دو حالت فردی و گروهی عملی است. اعضا با این ترفند صورت مسئله ای را شناسایی می کنند و پس از آن راه حل ایدئال آن را توضیح می دهند. آن ها هنگام بحث درباره نتیجه نهایی ایدئال، نباید محدودیت هایی مانند ضرب الاجل (Deadlines) یا بودجه (Budgets) را در نظر بگیرند. این ترفند آن ها را قادر می سازد بدون اجازه دادن به دخالت محدودیت ها، بهترین راه ممکن را برای حل مشکل انتخاب کنند. در نهایت پس از تولید ایده هایی مناسب، اعضا می توانند روی گزینه های قابل اجرا تمرکز کنند.

اعضا در ترفند نقش آفرینی شخصیت پرسوناژهای مرتبط با کار خود را اتخاذ کرده و مشکلات و راه حل هایشان را از منظر دیدار بررسی می کنند. برای مثال، افراد یک گروه توسعه محصول، شخصیت یک مشتری بالقوه را برمیگزینند چون تفکر در مورد یک محصول از نظرگاه مشتریان، می تواند شرایط را برای توسعه ایده ها و راه حل هایی فراهم آورد که مطابق خواسته و نیازهای مشتریان است. اعضای گروه بسته به شرایط، می توانند برای نگاه کردن از منظرهای فکری متفاوت به یک مسئله، پرسوناژهای متفاوتی را برای ایفای نقش انتخاب کنند، مانند یک کاربر تازه وارد در مقابل کاربری با سابقه.

۱. طوفان فکری منفی (Negative Brainstorming)

اعضا در جلسه طوفان فکری منفی - که از ترفند های افزایش خلاقیت است - برای مشکلات فهرستی از «راه حل های بد» را ردیف می کنند که نباید از آن ها استفاده شود. این ترفند در نهایت می تواند به راه حل هایی خلاقانه منجر شود. زیرا گروه شما مواع را شناسایی کرده و تلاش می کند آن ها را به فرصت تبدیل کند. به فرض هدف یک گروه بهبود فروش است، اعضای آن می توانند ابتدا «ایده های بد» را ارائه کنند که محصول راگران تر یا کم کاربردتر می کند، سپس به صورت گروهی در مورد این ایده ها و چگونه تبدیل کردنشان به مواردی مثبت، بحث کنند. این روند به مثبت شدن ایده های منفی و افزایش خلاقیت اعضای گروه کمک زیادی می کند.

ذهن نگاری مانند طوفان فکری عمل می کند و ایده پردازی را در یک محیط گروهی گسترش می دهد. این ترفند اعضایی را که در به اشتراک گذاشتن افکار خود با صدای بلند راحت نیستند، به مشارکت تشویق می کند. گروه در جلسه ذهن نگاری صورت مسئله یا ایده اصلی مرتبط با پروژه خود را شناسایی می کند. سپس، هر کدام از اعضا جداگانه فهرستی از ایده ها یا راه حل های بالقوه را برای این مسئله می نویسند. دبیر جلسه نیز در ادامه فهرست راه حل های پیشنهادی را بین اعضا به اشتراک گذاشته و آن ها با دیدن دیگر راه حل ها، ایده های بیشتری تولید می کنند، یا همان ایده های اولیه را توسعه می دهند. این فرایند به ایجاد ایده های جدید و افزایش خلاقیت اعضای گروه کمک بسیاری می کند و از دل آن، برای مشکل راه حل های عملی شناسایی می شود.

۲. ذهن نگاری (Brainwriting)

۳. فن 5W2H

این تکنیک لیستی از ۷ سوال است که ۵ تا ی آن با W شروع می شود و ۲ تا با H. اعضا در فن 5W2H ابتدا صورت مسئله یا مشکل را شناسایی کرده، سپس چک لیستی از کلمات پرسشی تهیه می کنند که اغلب در روزنامه نگاری استفاده می شود: What (چه چیز؟)، Why (چرا؟)، Where (کجا؟)، When (کی؟)، Who (چه کسی؟)، How (چگونه؟) و How much (چقدر؟). این تکنیک برای ساده کردن دستورالعمل های پیشنهادی در هر مرحله از برنامه عملیاتی است و در تعیین اهداف، مدیریت زمان، حل مسائل و برنامه ریزی گروه نقش اساسی دارد.

۴. روش گالری (Gallery Method)

رهبر گروه در روش گالری جایگاهی اختصاصی را برای هر شخص فراهم می کند تا تمام ایده های خود در رابطه با یک صورت مسئله بنویسد. پس از چند دقیقه اعضا در اتاق قدم می زنند تا جایگاه و ایده های سایر اعضا را تماشا کنند و از آن ها یادداشت بردارند. سپس به جایگاه اصلی خود بازمی گردند و با الهام از ایده های سایر اعضای گروه به توسعه ایده های اولیه خود می پردازند. این ترفند می تواند راه حل ها را گسترش دهد و با تقویت ایده های افراد، به آن ها از ویای دید متفاوتی نسبت به یک مشکل بدهد.

۵. نقش آفرینی (Roleplaying)

۷. وارونه سازی (Reversals)

۸. نتیجه نهایی ایدئال (Final Result Ideal)